

Motion till riksdagen 2011/12:So309

av **Jan Lindholm (MP)**

Utökade åtgärder mot förövare av sexualbrott mot barn

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta en nationell hjälptelefonlinje för personer som är i riskzonen för att begå sexuella övergrepp mot barn.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta ett nationellt kunskapscentrum med syfte att sprida och öka kunskapen om förövare av sexualbrott mot barn.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att erbjuda internetbaserad behandling för personer som är i riskzonen för att begå sexuella övergrepp mot barn.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att personer som dömts för sexualbrott mot barn och barnpornografibrott bör hindras från att utöva verksamhet som inbegriper regelbunden kontakt med barn.

Inledning

Den kommersiella barnsexhandeln har ökat såväl i omfattning som i komplexitet och inte minst tagit rent industriella former de senaste åren. Den primära drivkraften bakom handeln är efterfrågan, det vill säga sexköpare som beställer barn för sexuella syften antingen med leverans på hemmaplan eller utomlands där "varan" kan tillhandahållas billigt och riskfritt. Konsumtionen kan också ske via mobiltelefon eller datorer där sexuella övergrepp på barn i realtid kan bevitnas eller genom övergreppsdokumentation beskådas.

Oavsett hur övergreppen begås är det efterfrågan som utgör incitamentet för handelns existens och för att barn i Sverige och resten av världen utsätts för horribla övergrepp. En hel del åtgärder har vidtagits med fokus på offren, inte minst genom handlingsplanen mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Det behövs emellertid fler åtgärder för att stävja en växande efterfrågan.

Fel! Okänt namn på

Sexuella övergrepp mot barn är den absolut värsta och grävsta kränkning-
en av barns rättigheter. Sverige är enligt barnkonventionen och dess tilläggs-
protokoll om handel med barn för sexuella ändamål och barnpornografi skyl-
digt att vidta alla åtgärder för att förhindra denna cyniska handel.

Bakgrund

I vårt svenska samhälle är det svårt för personer som känner en sexuell at-
traktion till barn att hitta någonstans där de kan få vård eller behandling.
Denna brist på möjligheter till hjälp får förödande konsekvenser.

Vård erbjuds först vid fällande dom och då primärt vid fängelsevistelse vid
några av de fem stängda kriminalvårdsanstalter i Sverige som tar emot sexu-
albrottslingar. Många gånger är strafftiden för kort för att en behandling skall
vara möjlig att genomföra. Ett minimum om några månader krävs för att
kunna erbjuda en kvalitativ vård.

Centrum för andrologi och sexualmedicin på Karolinska universitetssjuk-
huset i Huddinge är den enda öppna mottagningen i Sverige dit personer med
ett sexuellt avvikande beteende kan vända sig för att få telefonrådgivning.
Mottagningen har dock begränsade resurser och för behandling krävs hemvist
i Stockholms län. Det kan således konstateras att den preventiva vården samt
även vården under och efter avtjänat fängelsestraff är ytterst begränsad.

Mot denna bakgrund finns det ett stort behov av att utöka det preventiva
arbetet mot sexuell exploatering av barn genom utökade insatser mot såväl
presumptiva förövare som personer som redan har begått sexuella övergrepp
mot barn.

Av denna anledning bör exempelvis en nationell hjälptelefonlinje för per-
soner i riskzonen att begå sexuella övergrepp inrättas, vilket bl.a. föreslagits
av Centrum för andrologi och sexualmedicin på Karolinska universitetssjuk-
huset i Huddinge. Syftet med en dylik hjälptelefon skulle primärt vara att
hjälpa presumtiva förövare, men också att ge såväl närstående som personal
inom barn- och ungdomsverksamhet, socialtjänst etc. rådgivning vid över-
greppssituationer.

Det bör även inrättas ett nationellt kunskapscentrum med syfte att sprida
och öka kunskapen om förövare av sexualbrott mot barn. Ett sådant centrum
skulle kunna bidra med ny kunskap och forskning på området och därmed
bidra till att bättre förebygga sexuella övergrepp på barn och kommersiell
sexuell exploatering av barn.

Möjligheten till Internetbaserad behandling för personer som är i riskzonen
för att begå sexuella övergrepp på barn bör också utredas för att underlätta
vård för personer som annars har svårt att uppsöka vård på grund av det tabu
och den skam som dessa brott är belagda med.

Ytterligare ett sätt att öka skyddet för barn och minska återfallsrisken för
förövare är att göra en översyn av den befintliga registerkontrollen. Idag finns
redan flera former av möjlighet till registerkontroll för olika grupper som
genom sin anställning kommer i kontakt med barn.

För förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg samt HVB-hem som
tar emot barn gäller obligatorisk registerkontroll, vilket i praktiken innebär att

Fel! Okänt namn på

en arbetsgivare inte får anställa en person som inte har lämnat ett registerutdrag. Om registerutdraget innehåller en anteckning om något av de brott som omfattas (bland annat sexualbrott och barnpornografibrott) är det dock upp till arbetsgivaren att avgöra om personen ifråga skall anställas eller inte. Det samma gäller för en statlig, kommunal eller landstingskommunal myndighet som beslutar om anställning av personal inom bland annat vård av barn och ungdom i fråga om den som myndigheten avser att anställa eller anlita som uppdragstagare, samt för en socialnämnd, i ärenden om adoption, vårdnad om barn, barns boende, umgänge med barn, medgivande att ta emot barn m.m. gällande brott som föranlett annan påföljd än böter.

Även en överförmyndare eller överförmyndarnämnd får utföra registerkontroll i ärenden om förmyndarskap, godmanskap eller förvaltarskap, i fråga om den som överförmyndaren eller nämnden avser att utse eller avser att föreslå att rätten utser till förmyndare, god man eller förvaltare. För dessa grupper är dock inte registerkontrollen obligatorisk.

Ett flertal utredningar har föreslagit en utvidgning av registerkontrollen till att även omfatta bland annat personliga assistenter för barn och unga, kontaktpersoner, kontaktfamiljer och särskilt kvalificerade kontaktpersoner.

Registerkontrollen är dock fortsatt särreglerad mellan olika yrkesgrupper och mellan obligatorisk registerkontroll och möjlighet därtill. Dessutom har ingen förändring föreslagits gällande arbetsgivarens möjlighet att ändå anställa en person som förekommer i belastningsregistret. Detta medför ett icke heltäckande skydd och en åtskillnad mellan de olika grupper som omfattas. Dessutom saknas krav på registerkontroll vid anställning av andra grupper som kommer i kontakt med barn, exempelvis anställda med patientkontakt inom sjuk- och hälsovård, tandvård för personal med patientkontakt och för ideella organisationer, exempelvis scouter och idrottsföreningar.

För att uppnå ett heltäckande skydd bör registerkontrollen ändras och en generell bestämmelse införas som innebär ett förbud mot att anställa den som förekommer i belastningsregistret eller misstankeregistret gällande sexualbrott mot barn och barnpornografibrott samt vidare även ett förbud mot att inneha förtroendeuppdrag i frivilligsektorn om anställningen eller förtroendeuppdraget innebär regelbunden kontakt med barn.

Förslag till åtgärder

Mot bakgrund av det ovan anförda föreslås ett antal konkreta åtgärder för att i första hand stärka det förebyggande arbetet med att minimera risken att barn utsätts för sexualbrott.

En nationell hjälptelefonlinje borde införas så att personer i riskzonen för att begå sexuella övergrepp mot barn får ökade möjligheter att nå kvalificerat stöd och en kanal för att söka behandling. Vidare bör ett nationellt kunskapscentrum med syfte att sprida och öka kunskapen om förövare av sexualbrott mot barn snarast inrättas. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på hur dessa reformer kan genomföras och finansieras.

Vidare bör möjligheten att erbjuda internetbaserad behandling för personer som är i riskzonen för att begå sexuella övergrepp mot barn skyndsamt utre-

Fel! Okänt namn på

das. Slutligen bör även registerkontrollen förbättras så som beskrivs i motionstexten så att personer som dömts för sexualbrott mot barn och barnpornografibrott effektivt hindras från att delta i verksamhet som inbegriper regelbunden kontakt med barn.

Stockholm den 2 oktober 2011

Jan Lindholm (MP)